

**ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (DISEASE PATHWAYS) ΩΣ ΠΗΓΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΣΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
Πολλαπλούν Μυέλωμα**

Ευάγγελος Τέρπος, Μαρία Γαβριατοπούλου

Θεραπευτική Κλινική, Αιματολογική / Ογκολογική Μονάδα, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α., Γ.Ν.Α.
«Αλεξάνδρα»

Το πολλαπλό μυέλωμα (ΠΜ) είναι μια πλασματοκυτταρική δυσκρασία που αποτελεί περίπου το 1-2% όλων των κακοηθειών παγκοσμίως. Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στην αντιμετώπιση του νοσήματος με τη χρήση της αυτόλογης μεταμόσχευσης, των ανοσοτροποποιητικών φαρμάκων (θαλιδομίδη, λεναλιδομίδη και πομαλιδομίδη) και των αναστολέων πρωτεασώματος (βορτεζομίδη, καρφιλιζομίδη, ιξαζομίδη). Τα βιολογικά μονοπάτια που εμπλέκονται στην ογκογένεση, τον πολλαπλασιασμό του όγκου και την αντίσταση στην απόπτωση αποτελούν τους νέους θεραπευτικούς στόχους στο ΠΜ. Επιπλέον, η βαθύτερη γνώση των μορίων που εκφράζουν τα μυελωματικά κύτταρα αλλά και των συνδέσεων με τα άλλα κύτταρα και το μικροπεριβάλλον του μυελού αποτελούν νεότερους στόχους για στοχευμένες θεραπείες με ανοσοθεραπευτικούς παράγοντες και μονοκλωνικά αντισώματα (δαρατουμουμάβη, ισατουξιμάβη, ελοτουζουμάβη κ.αλ.). Η ανοσοθεραπεία στοχεύει να αποκαταστήσει την ισορροπία του ανοσολογικού καταρράκτη στη 'φωλιά' του μικροπεριβάλλοντος του μυελού. Η προσθήκη των μονοκλωνικών αντισωμάτων, των αναστολέων ανοσολογικών σημείων ελέγχου, των χημειοθεραπευτικών αντιγόνων έναντι του υποδοχέα-κατασκευασμένα (CAR) από T κύτταρα, των γενετικά τροποποιημένων T κυττάρων και των εμβολίων που κατασκευάζονται με βάση τα δένδριτικά κύτταρα στις ήδη υπάρχουσες θεραπείες μπορεί να αλλάξει την πορεία της εξέλιξης και αντιμετώπισης του νοσήματος. Με αφετηρία τη βασική έρευνα και το εργαστήριο οι νεότεροι παράγοντες αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της κλινικής έρευνας προμηνύοντας ελπιδοφόρες εξελίξεις στη σύγχρονη θεραπευτική του νοσήματος.